A tanácsok lapja BUDAPESTEN

LAKÁSÜGYEK — a nyilvánosság előtt

Még a „legbékésebb" hangulatú gyűléseken is — így legutóbb éppen egy tanácstagi beszámolón — gyakran hallunk ingerült felszólalásokat a lakáskiutalásokkal kapcsolatosan. Ezekből a felszólalásokból éles és könyörtelen vádaskodás csendül ki és ez csakhamar visszhangra talál olyan emberek körében is, akik egyébként őszinte hívei és szorgos munkásai társadalmunknak.

Ezek a megnyilatkozások is azt mutatják, hogy a nehéz lakáshelyzet, az éveken át folytatott — de nem megnyugtató — lakáskiutalási gyakorlat, s a helyenként előfordult néhány korrupciós eset mély nyomot hagyott a közvéleményben. E kedvezőtlen hangulat ellen — a lakásépítkezés ütemének meggyorsítása mellett — csak szívós,

a lakáshelyzetet őszintén feltáró,

s a tanácsok lakáselosztási tevékenységét részletesen ismertető, széles körű tájékoztatással vehetjük fel a siker reményében a harcot. Higgadtan, határozottan és magabiztosan el kell mondanunk: hogyan áll jelenleg a lakáskérdés, milyen széles körű nyilvánosság és társadalmi tevékenység előzi meg egy-egy lakás kiutalását, milyen módszerrel folyik ma a rendelkezésre álló lakások elosztása.

Mindenekelőtt vitába szeretnék szállni a Tanácsok Lapja hasábjain mintegy három hónappal ezelőtt megjelent egyik cikkel. A cikk írója a lakáselosztási gyakorlat nyitott kérdéseiként a lakásigénylések beadási időpontjának, s a túlzsúfoltságnak a megítélésével, a szanálásra kerülő lakónegyedek lakóinak új lakásokba költöztetésével és az igénylők sorra kerüléséről való tájékoztatás szükségességével foglalkozik. A cikkíró néhány konkrét példát is felsorol, ezek azonban nem támasztják alá meggyőzően igazát. Nem érthetek egyet a következő megállapításával sem: *„A később keletkezett igények még akkor sem előzhetik meg a korábbit, ha egyébként előbbre valók lennének."* Ha egy körzetben mindenkinél súlyosabb lakáskörülmények között él egy család és csak az a probléma, hogy vannak náluk korábban jelentkezett igénylők — meggyőződésem, hogy a tanácstag és a társadalmi bizottság tagjai nyugodt biztonsággal döntenek a legsúlyosabb viszonyok között lakók javára.

S vajon okot ad-e egy 9 tagú, zsúfolt körülmények között élő család lakásigényének elutasítására az, hogy — mint a cikkíró írja — a család legnagyobb leánya nem elég szilárd anyagi alapokra építette házasságát? Mellőzésükre — véleményem szerint —, csak akkor lenne alapos ok, ha rosszhiszeműen jártak el. Ha például üzérkedés juttatta őket ilyen helyzetbe: megfelelő lakásuk volt, azt jó pénzért eladták és most ismét lakásigénylőkként jelentkeznek. De ezt, az egyébként tisztességes családot és leányát a cikkíró alaposan megdorgálja és azonosítja azokkal, akik tényleg nem méltók arra, hogy *„minden bajuk megoldását az államtól várják"*.

Azok a jogos igények, amelyeket a cikk írója a továbbiakban hangoztat, egy későbbi időpontban mindinkább aktuálissá válhatnak és bizonyára a cikkíró által javasolt módon nyerhetnek megoldást. Ma azonban úgy gondolom,

nem tekinthető időszerűnek

az az igény, hogy a szanálásra ítélt lakótelepek lakóit ne fokozatosan, hanem egyszerre juttassuk lakáshoz. Ehhez a lakásépítkezés olyan felgyorsulására lenne szükség, amely ezrével ontaná csak szanálási célokra a lakásokat. Bizonyára az az idő is eljön majd, amikor az igénylők mindegyikének naptár szerint megmondhatjuk: mikor számíthat lakásra. Ehhez azonban az szükséges, hogy egy-egy kerület évente ne 50—100, hanem legalább tízszer annyi lakáshoz juthasson. Akkor, amikor Budapesten évente 3—4 ezer lakás kerül elosztásra, ugyan milyen — az elérhetetlenség ködébe vesző — határidőt mondhatnának egy-egy fővárosi kerületben, ha a jelenlegi kontingensüket elosztanák a sok ezer igénylő létszámával?

Ma a fenti kérdéseknél sokkal fontosabb a lakáselosztás jelenlegi módszereinek új vonásait hangoztatni és széles körben ismertetni a lakossággal.

A lakáskiutalási rendszer társadalmi alapokra helyezése a gyakorlatban megállta a helyét, helyes intézkedésnek bizonyult. A tanácstagokon kívül

több ezer aktivista

végez környezettanulmányt s utána születnek meg azok az általában körültekintő, megfontolt és tárgyilagos testületi döntések, amelyek alapján elkészül és nyilvánosság elé kerül a következő évben lakáskiutalásban részesülők névsora. Ha valaki október-novemberben a kerületi tanácsok épületeiben végignézte ezeket a listákat, meggyőződhetett arról, hogy több ezer család — és minden bizonnyal a legrászorultabb — 1964-ben megfelelő lakásba költözik. S ha valaki bármilyen visszaélést vagy igazságtalanságot gyanított, egy teljes hónap állt rendelkezésére, hogy felszólamlását megtegye.

Ezt, a jelenlegi helyzetet messzemenően figyelembe vevő és demokratikus elosztási rendszert a lakosság ma még nem eléggé ismeri. Ott, ahol erről nyíltan és nagy plénum előtt beszélnek, a kedélyek lecsillapodnak, mert a közvéleményt megnyugtatja az a tény, hogy a lakások kiutalását széles körű társadalmi akció előzi meg és a döntést nyilvánosságra hozzák.

Ezért tartom szükségesnek hangsúlyozni, hogy a lakásgazdálkodás legfontosabb kérdéseiről, a lakáshelyzet enyhítésében már elért eredményeinkről a nyilvánosság előtt őszintén kell beszélnünk, mert csak így nyerhetjük meg a közvélemény bizalmát.

Bassa Endréné,
a Fővárosi Tanács lakásügyi állandó bizottságának titkára

TISZTA VIZET A POHÁRBA!

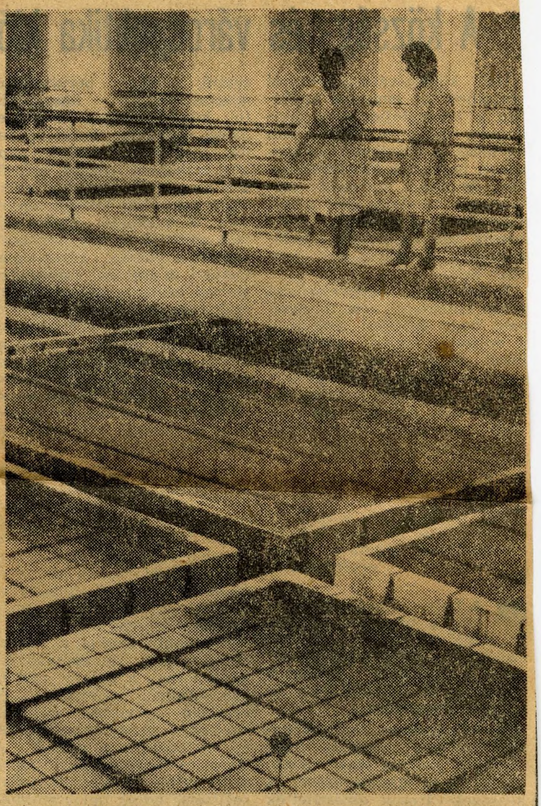

Manapság sokan panaszkodnak a fővárosi víz ízére: — klóros! — mondják. S megfeledkeznek róla, hogy első az egészség. A Fővárosi Vízművek mikrobiológiai laboratóriuma éjjel-nappal ellenőrzi az ivóvizet. Ugyancsak innen irányítják — mintavétel után — a klórozást, hogy Budapest lakói fertőtlenített vízhez jussanak. Képünkön: az egyik tisztító berendezés.

Nem mindegy!

Néhány héttel ezelőtt az egyik kerületi tanács MSZMP-csoportjának összejövetelén az egyik tanácstag alaposan „megmosdatta" a vb elnökét, mert a tanácsülés elé terjesztett anyagok egyikében egy összekevert, értelmetlen mondatra bukkant. A vb-elnök nem védekezett: megígérte, hogy ezentúl az előterjesztések elkészítésénél körültekintőbben jár el, és munkatársaival szemben is igényesebb lesz. Hiszen az előterjesztések gondos előkészítésében is a testület megbecsülése jut kifejezésre . . . .

Akiket nem „utasíthatnak"

Az esetet a többi kerület vb-vezetőinek is figyelmébe ajánljuk. Tesszük ezt annál is inkább, mert az elmúlt évben kezünkbe került előterjesztésekben itt-ott még az említett sokszorosítási hibánál súlyosabb fogyatékosságokat is találtunk. Ezúttal különösen azokra a pontatlanságokra szeretnénk felhívni a figyelmet, amelyek a felkérés és az utasítás lényeges különbségének elfelejtéséből erednek.

„A tanács kommunista pártcsoportjának befolyását a politikai irányító munkában jobban érvényesíteni kell, ezért a leglényegesebb kérdéseket a frakció előzetesen vitassa meg a pártcsoport tagjaival." „A tanácsapparátus pártszervezete segítse elő a munkát olyan formában, hogy az apparátus munkáját rendszeresen ellenőrizze, bizonyos kérdések vezetőségi ülésen vagy taggyűlésen való megtárgyalásával nyújtson segítséget a nevelő munkában, és az apparátus irányításában." Ezeket a mondatokat nem egy párthatározatból idéztük — ahol tartalmukban és megfogalmazásukban egyaránt a „helyükön" lennének —, hanem az egyik kerületi tanács elé terjesztett intézkedési tervből, amelyet ott el is fogadtak. A tanácsülés résztvevői, úgy látszik, nem figyeltek fel arra, hogy a tanács az MSZMP-frakciót, vagy az apparátus pártszervezetét legfeljebb csak felkérheti egy-egy feladat teljesítésében való részvételre, de nem hozhat rájuk vonatkozó határozatot és nem teheti felelőssé — amint az az említett esetben történt — az MSZMP-frakció vezetőjét, és az apparátus párttitkárát a határozat végrehajtásáért. Ugyanez az intézkedési terv — igen helyesen — szükségesnek tartja felkérni a tömegszervezetek vezetőit, hogy a tanács terveit és határozatait saját testületi szerveik előtt ismertessék. Az már kevésbé helyeselhető, hogy e pont teljesítéséért a tanács intézkedési terve a tömegszervezetek vezetőit teszi *felelőssé.*

Ki a „felelős"

Az esetet a többi kerület vb-vezetőinek is figyelmébe akit az illető testület felelősségre vonhat a végrehajtás elmulasztásáért. Éppen ezért nem érthetünk egyet annak a vb-előterjesztésnek a megfogalmazásával sem, amelyben a társadalmi ünnepségek szervezésében való közreműködésre kéri fel a vb az igazgatási, a népművelési és a lakóbizottsági állandó bizottságot, a határozati pont teljesítéséért az említett áb-k elnökeit téve felelőssé. Ugyanez a vb — helyesen — azt javasolja a Hazafias Népfront kerületi elnökségének, hogy működjék közre a tanácstagok lakóterületi munkájának megjavításában; — de vajon, mi jogon teszi felelőssé e pont teljesítéséért a vb elnöke mellett a Népfront elnökét is?

Folytathatnánk még a felsorolást, de talán helyesebb lesz, ha az ilyenfajta „böngészést" most már átengedjük az illetékes vb-vezetőknek és apparátusi dolgozóknak . . .

H. Gy.

Múlt évi maradvány...

Nem a mi számlánkon mutatkozott — s főként —, sajnos, nem forintban. Amikor mérleget készítettünk szerkesztőségünk tavalyi levelezéséről, akkor bukkant elő ez a tétel. Mégpedig a Fővárosi Tanács Házkezelési Igazgatóságának „tartozik" rovatában.

Levelek jönnek, mennek a különböző intézmények, magánemberek, közéleti tisztségviselők között. E folyamat részeseként juttatta el szerkesztőségünkhöz sorait Madár János tanácstag is, a IV. kerületből. Afelől érdeklődött, hogy miképpen állapítják meg a kerületi HKI költségvetését, mert tapasztalatuk szerint az övék évről évre csökken. Holott bőven akad javítanivaló, s mindinkább szaporodik.

Úgy véltük, adjon választ a legilletékesebb: a fővárosi Házkezelési Igazgatóság — átküldtük Madár János tanácstag levelét 1963. augusztus 15-én az említett szervhez. S egyben kértük, hogy a tanácstagnak küldött választ juttassák el szerkesztőségünkhöz is.

Miután hiába várakoztunk mintegy három hónapig, 1963. november 18-án sürgető levelet írtunk, hogy értesítsenek bennünket az ügy rendezéséről. 1964. január 2-án ismét nekünk írt Madár elvtárs, tudatta, hogy még nem kapott választ. És másnap megérkezett a HKI részletes, mindenre kiterjedő, igazán jól tájékoztató levele — négy hónap után!

Mindezzel kapcsolatban kérdésünk az: miért nem lehetett korábban intézkedni, s időben megküldeni a tanácstagnak a választ? Vajon mit mondott négy hónapon keresztül a tanácstag választóinak, s azok miként vélekednek a fővárosi HKI ez irányú munkájáról?

(Gede)